

[illegible]

## הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף רש"י

הקדיש שלשה אילנות.  
ונטען ומתפרין ספקין  
מפני שבעה לברית סאה.  
אלא זו שירה מפורזת דכל  
זו זר מחזיקין בזה סאה  
הא דין נטיעת אילנות  
לעולם קרקע שטעניטס נרין  
לעם, וקריש אל הקדשו הי  
אל הקדש קרקע שטעניטס  
אל ואלנות קרקע שטעניטס  
(שד"ח י"ד). סתות סכאן.  
אלא נטועין נטועין ממטע  
שפערס נכחם אל ביתר  
אלן וזר נטיעת  
אילנות אל הקדש אל  
אילנות וכסאם פורה פורה  
בזה ארץ.  
הא קע קדש קרקע  
שאלן קרקע קרקע אלן אל  
קרקע קרקע קרקע כ"ד (ג'  
וזה עדר. נטוען אלן אלן  
קרקע קרקע קרקע קרקע  
עמון קדש קרקע אלן  
הא אפילו הקדש הא  
אילנות שאלן נטיעת  
קרקע וזהו הקדש הא  
הקדש קרקע לזכר  
נטוען אל אילנות, אפילו  
הא אילן אלן אל קדש וזר  
פורה אילנות שטעניטס וקרקע  
נטיעת וזר קרקע שטעניטס  
ממטע סכאן (ס"ח).

## מוסף תוספות

א. [ד]השתו גבי בור  
דודת דלא מכתשי בארעא  
אקמרי רבנן דכי שייירנהו  
שיורי יתנו להו חור וזכותא  
בבית המכור דהא אין  
המכור צריך ליקוח לו דרך,  
גבי אילנות דמכשני  
בארעא לא כ"ש, הא דרבי  
שיורי שייך דלא אשיר  
מצי א"ל עקור אילנך  
שקול וזיל. פ"ד רמב.  
ג. [פירוש] מידה תחלה  
ותאמילנות בשניין וחזרו  
ופודו את הקרקע לפי בית  
ורע חומר שערורי, וכו'.  
מס' גזיל נ"ז.

ההאילנות אבל הוקינו אין לו קרקע דומיא דבור ודום דאי נפיל הבור ויהדות ואי אפשר למקנו אין לו עוד דרך. ומעיקרא נמי הוה יעינן דלמא רב הוה לאשמועין דאי נפלי הדר שחיל לכו אבל גמרא לא הוה מסיק דלמא שיש שום חידוש דדברי רב הוה אלא האי ואפילו

לר"ע כו' והלכך כיון דלימא להאי אפי'  
הוה פריך פשיטא: ומי מליס מוקמא  
ליה ר"ש כר"ע. ולמימר דצעין יפה

מקדים: ג' חילנות. חשיבי שדה האילן והקדש קרקע עמאן כל הצריך לניקתם. ובטניעות מיירי דלילו ובחילנות זקנים אמרו בלא יחפור [לעיל כו:] דבית סאה צריך לשלשה: ממטע י' חלצות סאה. והיינו מאתן וחמשין לכל בלעז כדאמרן בלא יחפור [לעיל דף עב:] וזע"ג דלגבי מוכר שלשה חילנות אחרין שיעורא לקמן בהמוכר את הספינה (דף פב:) והוא שנטועין מדר' אמות ועד ט"ו התם בדעת מוכר תלילא מילתא וזהו דעמו להקנות לו הצריך לו ללקיט פירותיו ביניהן וחוצה להן כמלא אורה וסלו כדאמר' התם אבל הכא ביניקה תלילא: מילתא: ואזא חילנות קטנים שביניהן: וכשהוא פודה. אינו צריך לפדות האילנות שביניהן והקרקע כפי חשבון הכתוב בפרשה (ויקרא כ) ואם משדה אחת אחתו יקדים איש לה' והיה ערך לפני זרעו וזע חומר שעורים בחמשים ששקל כסף אלא הכל פודה ביחד לפי חשבון בית זרע חומר שיעורא צ"ל ששקל כסף דהיינו לבית כור סאל פונדיון לשנה שזה חשבון ג' שקל ככסף למ"ט שני יובל אלא איש פונדיון

ויותר בשביל הכרע דמפרש צעררין) דהסלע לא הוּא אלא מ"ח  
 פונדיוויין: פורע צום זע כו'. דמציב צרקא ואס משדה אחוזתו וגו'  
 והאילנות בכלל שדה דנפקא לעיל (דף סט:) מויקס שדה עפרוין: א  
 הפתוח מיקן. חשיב יער וסופו ליתלש (י): או יוסר מיקן. אין  
 הקרקע צריך להן והוּא במקדיש אילן אחד שאינו מקדיש קרקע  
 וזכי ביה זוזא נמי מתיב ג' מוכר ג' אילנות בפרק המוכר א  
 הספינה: ב) אחר זה. לא היה דעמו להקדיש קרקע: פורן  
 בשווייהן. כדן כל הקדש שלא נאמר חשבון חמשים שקל כסף אלא  
 במקדיש שדה אחזה אבל באילן בלא קרקע לא נאמר: ה"ג ולא עוד  
 אלא אפילו הקדיש אם האילנות וחור והקדיש אם הקרקע כו'.  
 לא מביעיה היכא להקדיש את האילנות צוה אחר זה ושוב לא  
 הקדיש את הקרקע דפורן בשווייהן אלא אפילו חור והקדיש את  
 הקרקע אחר שהקדיש האילנות צוה אחר זה שאינו פודם עם  
 הקרקע דאם מעיקרא קדשו למיניהן וכשהקדיש שוב את הקרקע  
 גס את הקרקע קדשו ופונדיון לשה לצד פדיון האילנות  
 בשווייהן דשני הקדשות הן זה הקדש למיניהן זה לפי חשבון חמשים  
 ואין לנו להפסיד הקדש דמי האילנות דאמינא לגבוה במסירתו  
 להדיטו) ומשעה שהוקדשו ראוין לפדות בדמיהן בלא קרקע: מני.  
 הך ברייתא דקמני פורן בשווייהן דמשמע דאפילו מקום האילנות  
 בלא הקדיש אלא צעין רעה הקדיש אילנות בלא קרקע היכא דלא  
 הקדיש ג' ביחד: אינימא ר"ע האמר צעין יפה מוכר. וסבירא  
 ליה דמוכר שני אילנות יש לו ללוקח ללוקח דלית ליה ממתנא דהמוכר  
 הספינה [למן פה]. דלוקח שני אילנות בתוך של חצירו אין לו קרקע  
 אלא רצנן היא דכפריתא לעיל) וכל שכן לר"ע מקדיש ג' אילנות  
 או ג' צוה אחר זה דיש לו מיהא להקדש מקום האילנות ויפדו  
 אצב קרקע לפי חשבון בית זרע חומר שעורים: ואי רצנן. דפליגי

עליה דר"ע היא האמרי מוכר צען  
 ליה צמחני דמשי דין מוכר במקדיש  
 רעה דהיבא דמקדיש אינן לא הקדיש  
 שבא רבי עקיבא אלל רבותיו שזכר  
 אלא צורא דרנן דר"ע היא. והא דר"ע  
 וקסבר רבין דרנן לרנן דר"ע כדי  
 קושיין קמיתא לזכותה דשמעין ליה לא  
 אלא צעין יפה הקדיש והיה לנוכר  
 לעיל אמר עין יפה גבי הקדש ויהי  
 ראשונה במדרש <sup>(א)</sup> לא הוה ואר"ש  
 שמכחין המכר לקדש דר"ש אדר"ש  
 שמעין דלא שייך לדקייקין מדקאמרי

דבור ודות דאי נפיל הדור  
ומעיקרא נמי הוה ידעינן  
ד שמי' להו אצל גמרא לא  
י רב הונא אללא האי ואפילו

אילן ומשום הכי פשיטא  
בהדי אילן מדהשייר דרך זה  
עקיבא דיש לו דרך שקנה  
דפשיטא ליה טעם דנחית

ומי מצית מוקמת לה לר' שמעון בר' עקיבא  
 וברא <sup>(פ)</sup> חנוא אברהמיני יולעיה אילונים מממין

עשרה לבית סאה הרי הקדיש את הקרקע  
ואת האילנות שביניהם לפיכך כשהוא  
פודה פודה בית זרע חומר שיעורים בחמשים  
שקל כסף יפחות מכאן או יותר על כן או  
שהקדיש בזה אחר זה הרי זה לא הקדיש  
לא הקרקע ולא את האילנות שביניהם  
לפיכך כשהוא פודה פודה את האילנות  
בשוויהן ולא עוד אלא אפילו הקדיש את  
האילנות וחזר והקדיש את הקרקע כשהוא  
פודה פודה את האילנות בשוויהן וחזר  
ופודה בית זרע חומר שיעורים בחמשים  
שקל כסף מני אי (6) רבי עקיבא הא אמר  
מוכר בעין יפה מוכר וכל שכן מקדיש (7) אי  
רבנן הא אמרי מוכר הוא דבעין רעה מוכר  
אבל (8) מקדיש יבעין יפה מקדיש אלא  
פשימא רבי שמעון היא ורבי שמעון אליבא  
דמאן אי אליבא דר"ע הא אמר (9) מוכר  
בעין יפה מוכר וכל שכן מקדיש אלא  
פשימא אליבא דרבנן וקא סבר ר"ש (10) כי  
היכי דמוכר בעין רעה מוכר מקדיש  
נמי בעין רעה מקדיש ומשויר ארעא  
ואלא

הקטע לא הו' אלא מ"ח  
ואם משדה אחתו וגו'  
(א) מויקס שדה עפרון:  
(ב) או יוסר מיקן. אין  
אחד שאינו מקדיש קרקע  
אילנות בצדק המוכר את  
ההקדיש קרקע: פורן  
ון חמשין שקל כסף אלא  
על לא נאמר: ה"ג ולא עוד  
והקדיש את הקרקע כו'.  
זה אחר זה ושוב לא  
אפילו חזר והקדיש את  
זה שאינו פורס עם  
שהקדיש שוב את הקרקע  
לשנה לא נפד פדיון האילנות  
מיו חוץ לנדי שבין חמשין  
לשמיטה לגבוה חמשין  
בדמיהן בלא קרקע: מני.  
על דאפילו מקום האילנות  
יות בלא קרקע היבא ללא  
בעין יפה מוכר. וסבירא  
חלית ליה ממנ' דהמוכר  
במחן של חצירו אין לו קרקע  
ל"ע מקדיש לו אילנות  
מקום האילנות ויפדו

שעורים: ואי רבנן. דפליגי  
 מוכר: אבל מקדיש כו'. דקדמתי סיפא כד"א צמורה  
 הלא הקדיש צור דמות ומה ושוין ככלל שדה ואשמועינן  
 קוממו: ור"ש אליבא דמאן. מרביתיו שהרי מתמלידי ר"ע  
 ושגאלו חסדי רבי יהודה ורבי מאיר ורבי יוסי ורבי  
 כר כו' רבנן דר"ש קאמרין ליה אבל לר"ש רבי יהודה  
 ורבי יודיו (ב) : אף מקדיש נמי צעין רעה מקדיש. אלמא לא מצי  
 שדה מקדיש את השדה הקדיש חרוב משום יניקת שדה הק  
 ידיר אילנות לפניו וקשיא לרב הונא. ומיהו לר"ש נמי קש  
 אית ליה עין רעה אף שיטת הגמרא עמה להקש  
 ר"ע ואנו העמדנו דלית ליה הא דר"ע ותיהדר קושיא  
 ודבאש שמעין ליה עין רעה והלבן משיר ארעא גבי מק  
 ואל ויונקין כו' דא"כ מאי האי קאמר מו ולא קשיא

ואילן ומשום הדי פשיטא ליה אלמא מסתברא דמשייר טפי קרקע  
 צבהדי אילן מדמשייר דרך צהדי צור ודות<sup>א</sup> והא בלוקא הוי איפכא לרבי  
 עקיבא דיש לו דרך כשקנה צור ודות וקנה אילן אין לו קרקע ואר"י  
 דפשיטא ליה טעם דנחית לשוירא אליבא דרבנן אפילו בלא רב הונא

ר' שמעון בר' עקיבא  
לשיר אילנות מחמיו

שביניהם. כגון אילנות סרק ומשום  
אומן אילנות לא חשבינן להו רזופין  
דכיון שאין טוענים פירות עומדים  
ליעקר טפי מה השאר כדלמרינן  
בהמוכר את הספינה (א) היה ארס  
בניהם מהו כו' איל קמי פ"י דלא  
חשיב רזופין: **אלא פשיטא אריבא**  
דרבנן וקסבר כי היכי דמוכר בו'  
אצל כ"ע לא מצינן לאוקמה דהא  
דכיון דנחית לעין יפה במוכר אית לן  
למימר דמקדיש צעין יפה טפי מקדיש  
אצל השאט דסבר כרבנן דלא נחמי  
כלל במכר לעין יפה אמי שפיר דלית  
ליה בהקדש נמי עין יפה:

**מדמוכר** בעין רעה מוכר  
מקדיש נמי בעין רעה  
מקדיש. פירש רבינו שמואל דפריך  
לרב הונא דלמא לרבנן דמשׁייר קרקע  
נדיי חילן דהכא אשכח דר״ש סבר  
כרבנן ואפילו הכי לא משׁייר קרקע  
כמשׁייר חרוב דקאמר דינקי משדה  
הקדש והא דקאמר אלף קשיא פירוש  
אדקשיא לך מר״ש לרב הונא תקשי  
לך דר״ש אדר״ש גופיה היכי מצי  
למימר כרבנן ותימה דהו״ל למימר  
ולינוטריי וטוד דמטייהוה פירי אי

כרצבנן פשיטא דמשייר קרקע צבדיי אילנות לזרוע והשאלא פריך  
 דלרצבנן נמי לא משייר קרקע דהא ר"ש כרצבנן צבירא ליה וגראה  
 דצבירוי הראשונים הא דאמרינן אפילו לרבי עקיבא כו' והכי קאמר  
 ונמי מצינו מוקמת ר"ש כר"ע והא ע"כ ר"ש כרצבנן ולרצבנן פשיטא  
 דמשייר ארעא דקאמר לעיל וא"כ תקשי דר"ש אדר"ש דהיכי  
 קאמר ר"ש דינקי משדה הקדש אלף ע"ב ר"ש לצבירא דרצבנן  
 קאמר וא"כ אפי' שפיר נמי הא (ש) רב הונא דקאמר ור' אפילו לר"ע  
 כו' דאמיא מילתיה דרב הונא אפילו כר"ע דלדריה נמי לצבירא  
 דרצבנן קאמר והא דאמר ואלא קשיא ה"פ ואלא קשיא דר"ש אדר"ש  
 וומאי משני ורשב"א פירש דלא פריך אלף לרב הונא דאי לאו דרב  
 הונא לא קשיא מידי דר"ש אדר"ש אלף משום דאמר רב הונא  
 דאי נפלי הדר שמיל לכו הוא דקשיא לן דר"ש אדר"ש דכיון דסבר  
 ר"ש כרצבנן א"כ לא ינקי משדה הקדש אצל אי אמרת דאי נפלי לא  
 הדר שמיל לכו אע"ג דר"ש כרצבנן מ"מ ינקי משדה הקדש דכיון  
 דאמר נפלי חל ההקדש מאליה סתמא דלמחא דעתיא שיקדש חרוב  
 וסודן צבדי קרקע והיינו דקאמר ואלא קשיא כלומר לרב הונא דאמר  
 אי נפלי הדר שמיל לכו דהא קושיא לדוכתא אמאי קאמר ר"ש  
 הואיל וינקי משדה הקדש: **וּמְשִׁייר ארעא.** פירש רבינו שמואל  
 דלא גרסין ליה ועל חנם פירש כן דמנא ליה דסבר דצבין רעה  
 מקדיש אי לאו מהאי דקמי צוה אחר זה לא הקדיש קרקע  
 והוהיינו דמשייר ארעא ולמאי דפרישית נמי בצחוקת הבתים (ועל  
 דף ל:): דמוכיח דצבין רעה מקדיש מדלא קתני צרישא דפודה  
 וחומר ופודה י"ב לפירש נמי ומשייר ארעא כלומר דהא  
 פשיטא לן דלרצבנן דמשייר והיכי קאמר ר"ש לעיל ללא משייר:  
 הכי

וְדַקְתִּי סִיפָא דְדָ"א בְּזוּכְרֵי כו' אֵלֶּה פְּסִיעָא ר"ש הֵיא. דְּשִׁמְעִין  
 בְּךָ כֻּלָּל שְׂדֵה וְאַשְׁמֹעִינָא הִבָּא דְסָ"ל נָמִי דְמַלְכָּא וְכָל הוּא מְקַדֵּשׁ צִינִין  
 וְצִינֵיהוּ שְׁהִי מִתְלַמִּיד ר"ע הֵיא דְכְּאֻמְרִין (יְצִימֹת דְּךָ סָב: ע"ש) עַד  
 צִינֵיהוּ מֵאִיר וְרִבִּי יוֹסִי וְרִבִּי שְׁמֹעֲוֹן וְרִבִּי נַחֲמִיָּה כו' אֵלֶּה פְּסִיעָא  
 הֵיא אֶל לר"ש בְּ הֵיכִל דְּפִלְגִינֵי רָבִי וְרִבִּי שְׁמֹעֲוֹן פְּלִיגֵי נָמִי בְּמִקְדָּשָׁא  
 רַעֲוֵה מְקִדֵּשׁ. אֲלֵמָּה לֹא מִזִּית לְתַרְוֵי לַעִיר ר"ש אֲלִיבָא דְרַעֲוֵה וְהִדְרֵן  
 חֲרוּב מִשּׁוֹם שְׂדֵה הִקְדֵּשׁ דְּלֹא שִׁיר אֲרַעָא לְעֻמָּוָה לְאֻרְךָ הַחֲרוּב  
 הָיוֹה. וְהִיא לר"ש נָמִי קִשִּׁיא דִּידִיהָ אֲדִידִיהָ דְּקַפְרִין לְקָמִן [ע"ס]  
 יֵצֵאת הַגִּמְרָא עִמָּה לְהַקְשׁוֹת לִרְבִּי הָיוֹה וּמַתְכוּיִן לְהַעֲמִיד קוֹשִׁיא  
 דְּרַעֲוֵה וְהִיא דְרַעֲוֵה קוֹשִׁיא לְדוֹכָתָהּ. וּמַשְׁייר אֲרַעָא לֹא גֵרָם דְּשִׁמְעֵי  
 הִלְכָּן מַשְׁייר אֲרַעָא גִבִּי מְקִדֵּשׁ<sup>(1)</sup> קִרְקָע וְשִׁיר אֲלִינוּת לְפָנֵינוּ וְלַעֲלֵי  
 אֵל דְּקֻאֲמֵר מו וְאַלֵּא קִשִּׁיא כו' אֵלֶּה לִרְבִּי הָיוֹה מְקַשִּׁין דְּפִרְשִׁימָת:

## והיינו

סז א ב מיי פ"ד מהל'  
ערכין וחזמין הל' יז  
סמג עשין קלא וע"ש צכ"מ:  
סח ג מיי שס הל' יח:  
סט ד מיי שס הל' טו:

## רבינו גרשום

[illegible]